

בש"פ 2602/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 2602/20

בש"פ 2646/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקשת ב-בש"פ 2602/20
והמשיבה ב-בש"פ 2646/20:

מדינת ישראל

נגד

המשיב ב-בש"פ 2602/20
והמשיבה ב-בש"פ 2646/20:

פלוני

בקשה שלישית להארכת מצער לפי סעיף 62 לחוק
סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996; וערר על החלטתו של בית המשפט
המחוזי בחיפה ב-מ"ת 1445-02-19 מיום 6.4.2020
שניתנה על ידי כב' השופט נ' סילמן

תאריך הישיבה: כ"ט בניסן התש"ף (23.4.2020)

בשם המבקשת ב-בש"פ 2602/20

והמשיבה ב-בש"פ 2646/20: עו"ד דפנה שמול

בשם המשיב ב-בש"פ 2602/20

והמשיבה ב-בש"פ 2646/20: עו"ד בוריס שרמן (מטעם הסניגוריה הציבורית)

עמוד 1

החלטה

1. לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט נ' סילמן) במ"ת 1445-02-19 מיום 6.4.2020, שבגדרה נדחתה בקשתו של העורר בבש"פ 6246/20 (להלן: העורר) לעיון חוזר בתנאי מעצרו.

יחד עם הערר נדונה בקשה שלישית מטעם המבקשת בבש"פ 6202/20 (להלן: המשיבה) להארכת מעצר לפיסעי 62 לחוקסדרהדיןפלילי (סמכויותאכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוקהמעצרים), ב-90 יום, החל מיום 1.5.2020 או עד למתן פסק הדין בתפ"ח 1400-02-19 בבית המשפט המחוזי בחיפה, לפי המוקדם.

רקע עובדתי והליכים קודמים

2. ביום 3.2.2019 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחסלועבירות מין בקטין שטרם מלאו לו 16 שנים שלא בהסכמתו החופשית.

על פרטי הפרשההוטלצואיסורפרסום, ובתמצית ייאמר כי ביום ה-23.1.2019 ושבועיים עובר למועד זה, ביצע העורר עבירות מין בקטין הצעיר מ-16 שנים (להלן: המתלונן).

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

בבקשה נטען כי בידי המשיבה "ראיות לכאורה טובות" להוכחת המיוחס לעורר, כי יש יסוד סביר לחשש שהעורר יסכן את ביטחון הציבור בכלל והמתלונן בפרט, וכי קיים חשש ששחרור העורר יביא לשיבוש הליכי משפט.

4. בדיון שנערך בבית המשפט המחוזי ביום 14.2.2019 הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה, ובית המשפט הורה על קבלת תסקיר מעצר בעניינו.

5. בתסקיר מיום 25.2.2019 התרשם שירות המבחן כי העורר נעדר "מאפיינים אנטי סוציאליים מושרשים", וכי "לאורך השנים ניהל אורח חיים מתפקד, מנהל חיי זוגיות והקים משפחה". לצד זאת, התרשם שירות המבחן כילעוררעיוותיחשיבה, הוא אינו מביעאמפתיהלמתלונן, וקיימתאינדיקציהלקיומםשלדחפיםמינייםמוגברים.

שירות המבחן הוסיף וציין כי לא ניתן לשלול סיכון להישנות התנהגות דומה מצד העורר בעתיד, וכי החלופה שהוצעה - רעיית העורר כמפקחת עיקרית ו-3 גיסיו כמפקחים משניים, בדירה שתישכר לשם כך מחוץ לביתו שבישובו (שם מתגורר גם המתלונן) - אינה מתאימה, מאחר שהמפקחים בכלל ורעייתו בפרט "מגוננים" על העורר ואינם בעלי סמכות כלפיו. משכך, לא בא בהמלצה על שינוי בתנאי מעצרו.

6. ביום 4.3.2019 הורה בית המשפט המחוזי על קבלת תסקיר משלים בעניינו של העורר, אשר יעמיק את

התרשמות שירות המבחן בעניינו, ויבחן את מסוכנותו המינית.

בתסקיר משלים מיום 12.3.2019 שב שירות המבחן על עיקרי התרשמותו בתסקיר הקודם, וציין כי הערכת מסוכנות מינית אינה מתבצעת בשלב המעצר.

7. ביום 27.3.2019 קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת המיוחס לעורר, וכי יש "חשש למסוכנות מינית משמעותית" מצידו.

בית המשפט ציין כי למרות שהכלל במקרים כגון עניינו מוביל למעצר עד תום הליכים, העורר הופנה פעמיים לתסקיר ושירות המבחן לא המליץ על שינוי בתנאי מעצרו, ואף כשנבחנה רעייתו שהוצעה כמפקחת בבית המשפט עלה כי היא "מנותקת מהעובדות שאינן שנויות במחלוקת בתיק" ולכן אינה יכולה לשמש כמפקחת.

8. על החלטת בית המשפט המחוזי הוגש ערר לבית משפט זה (בש"פ 2553/19 פלוני נ' מדינת ישראל), וביום 13.5.2019 התקבל (השופט ד' ברק-ארז) הערר באופן חלקי, וזאת בהתאם להסכמת הצדדים בדיון ובהמלצת בית המשפט.

נקבע כי שירות המבחן יערוך תסקיר משלים נוסף "שיבחן מחדש" את מערך הפיקוח שיוצע בעניינו של העורר, "וזאת על יסוד ההנחה שלא האשה תשמש כמפקחת העיקרית"; כי תוגש חוות דעת הממונה על הפיקוח האלקטרוני; וכי בהיאסף החומרים יקיים בית המשפט המחוזי דיון נוסף "ויחליט בהתאם למיטב שיקול דעתו".

9. בתסקיר המשלים מיום 30.4.2019 בחן שירות המבחן שוב חלק מהמפקחים שהוצעו קודם לכן - רעיית העורר ושניים מגיסיו - והעריך כי "חל שינוי קל בעמדתם" כך ש"כיום מבינים יותר משמעות הפיקוח, ערים יותר למעשים המיוחסים [לעורר -י' א'], ולכך שיתכן שהייתה בעיה בהתנהלותו".

לצד זאת, ציין שירות המבחן כי גיסיו של העורר המסתמנים כמתאימים יותר למלאכת הפיקוח "מסרו שלא יוכלו לעמוד בנטל הפיקוח בכוחות עצמם", והעריך כי רעיית העורר אינה יכולה לשמש כמפקחת העיקרית. משכך, שב שירות המבחן ונמנע מהמלצה על שינוי בתנאי מעצרו של העורר.

10. ביום 2.5.2019 הודיע בא כוח העורר לבית המשפט המחוזי כי בני משפחת העורר מתקשים לשכור דירה במקום המרוחק מבית מגוריו של המתלונן, וחוששים מהעלות הכרוכה בכך כאשר מצבה הכלכלי של משפחת העורר "בכי רע". משכך, ביקש לדחות את המועד להגשת חוות דעת הממונה על הפיקוח האלקטרוני.

לאחר מכן, ביום 13.5.2019 הודיע בא כוח העורר לבית המשפט המחוזי כי "לאחר שחלק מהמפקחים חזרו בהם מהסכמתם לשמש כערבים לקיום תנאי השחרור, אין באפשרותו להציע חלופת מעצר" והוא מסכים להמשך מעצרו בשלב זה.

בהתאם לכך, בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 13.5.2019 נקבע כי מעצר העורר עד תום הליכים יוותר על כנו.

11. בחלוף הזמן, התקבלו בהסכמה בבית משפט זה בקשה ראשונה ושנייה להארכת מעצרו של העורר ב-90 יום, לפיסיק 62 לחוק המעצרים (בש"פ 6904/19 מדינת ישראל נ' פלוני (24.10.2019)); בש"פ 431/20 מדינת ישראל נ' פלוני (20.1.2020).

12. ביום 30.3.2020 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו, בה עתר להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני בביתו שבישבו בפיקוח רעייתי, אחיו, גיסו ובתו.

13. בהחלטתו מיום 6.4.2020 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעיון חוזר.

נקבע כי לא ניתן לקבל את החלופה המוצעת על ידי העורר, מאחר שזו נמצאת "באותו ישוב" שבו מתגורר המתלונן וקיים סיכוי ל"מפגש ארעי" בין השניים, כאשר הדבר עלול לפגוע בבריאותו הנפשית של המתלונן.

עוד נקבע, כי "המועד לסיום ההליך העיקרי קבוע ליום 23.4.2020", ככל שמועד זה יתקיים לא יתארך ההליך שלא לצורך (יצוין כי הדיון במועד זה לא התקיים - י' א'), ובחלוף הזמן עד כה אין כדי לשנות את "נקודת האיזון" לטובת שינוי בתנאי מעצרו של העורר.

נוסף על כך נקבע, כי אמנם יש להתחשב במצב החירום בעת הזו, אך נגיף הקורונה אינו מהווה שיקול המטה את הכף תמיד. זאת בפרט בעניינינו, שכן לאור המועד הסמוך הקבוע לדיון "ייתכן וניתן יהיה לסיים את ההליך במועד מוקדם ביותר".

לצד זאת, באחרית הדברים צוין כי "לו הייתה מוצעת חלופה מרוחקת, טובה, עם מערך פיקוח תקין, ניתן היה לשקלה בחיוב", בין היתר לנוכח קביעת בית משפט זה, חלוף הזמן, והשלב הדיוני בו מצוי ההליך.

טענות הצדדים

14. בנימוקי הערר ובדיון לפני התנגד העורר לבקשה להארכת מעצרו וביקש להורות על שחרורו לחלופת מעצר.

לטענת העורר, מתחילת ההליכים "לא הייתה מחלוקת ממשית על כך שניתן להשיג את תכלית המעצר בענייני של העורר באמצעות חלופת מעצר הולמת", ואך מפאת היעדר יכולת להציע חלופת מעצר מחוץ למקום מושבו נעצר עד תום הליכים.

כעת, לנוכח מצב החירום השורר במדינה בשל נגיף הקורונה, תקופת מעצרו הארוכה של העורר עד כה (כשנה

3-ו-3 חודשים), גילו המבוגר (כבן 62), והיותו נעדר עבר פלילי, לטענתו "נקודת האיזון השתנתה ואין לדרוש ממנו להציג חלופה מחוץ ליישוב מגוריו".

עוד נטען, כי העורר מצוי בקבוצת סיכון מוגברת לסיבוכי נגיף הקורונה בשל גילו ומחמת היותו "סובל ממחלות רקע כרוניות"; וכי שגה בית המשפט המחוזי משקבע כי העובדה שהתיק העיקרי קבוע ליום 23.4.2020 מלמדת על סיומו הקרוב של ההליך העיקרי, שכן נוכח מצב החירום הדיון במועד זה לא התקיים בפועל, ולא ידוע מתי ניתן יהיה להמשיך בשמיעת הראיות.

לבסוף נטען, כי ההליך העיקרי מצוי בשלב מתקדם בו המתלונן ובני משפחתו סיימו להעיד ואין עוד חשש לשיבוש הליכי משפט.

15. מנגד, בנימוקי הבקשה להארכת מעצר ובדיון לפניי ביקשה המשיבה לדחות את הערר, ולהורות על הארכת מעצרו של העורר לתקופה נוספת, שלישית במספר.

לטענת המשיבה, מסוכנותו של העורר נלמדת מהעבירות המיוחסות לו בכתב האישום ומנסיבות ביצוען, והיא מתעצמת לנוכח התרשמות שירות המבחן בעניינו, באשר לדחפים מיניים מוגברים, עיוותי חשיבה והיעדר אמפתיה כלפי המתלונן.

עוד נטען, כי ההליך העיקרי בעניינו של העורר "מתקדם בקצב משביע רצון וההוכחות נמצאות לקראת סיום", כאשר "עד כה התקיימו 10 מועדי הוכחות, הסתיימה פרשת התביעה והחלה פרשת ההגנה", ובהתחשב במצב זה "יש לקוות" שההליך יסתיים בסמוך לאחר תום תקופת החירום בה אנו מצויים כיום.

לבסוף נטען, כי שירות בתי הסוהר נערך כדבעי למצב החירום, ובזכות היערכותו כיום לא ידוע על אסיר כלשהו החולה בנגיף הקורונה.

דיון והכרעה

16. לאחר שעיינתי בערר ובבקשה להארכת מעצר, ושמעתי את טיעוני הצדדים בדיון לפניי, אני סבור כי דין הערר והבקשה כאחד – להתקבל באופן חלקי.

17. העורר מצוי במעצר מאחורי סורג ובריח מזה למעלה מ-15 חודשים. במהלך תקופה זו הן בית המשפט המחוזי והן בית משפט זה הביעו דעתם כי ניתן במישור העקרוני לאיין במידה מספקת את עילות המעצר נגד העורר באמצעות חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני, אם תוצע חלופה קונקרטית ראויה.

כך, כבר בפתח הליך המעצר הפנה בית המשפט המחוזי את העורר לתסקיר מעצר, ונדרש במישרין לבחינת

רעייתו כמפקחת. בהמשך הדרך, קיבל בית משפט זה באופן חלקי את עררו הקודם והורה על הפנייתו לתסקיר משלים נוסף, כדי לבחון שוב אפשרות לשינוי בתנאי מעצרו. לבסוף, בהליך הבקשה לעיון חוזר ציין בית המשפט המחוזי כי ניתן היה לשחרר את העורר לחלופת מעצר מתאימה ככל שזו הייתה מוצעת.

שני מכשולות עיקריים ומעשיים ניצבים אפוא בדרכו של העורר לשינוי תנאי מעצרו: האחד נסוב על המקום בו ישהה חלף מעצר מאחורי סורג ובריח, והשני נוגע למערך הפיקוח האנושי שילווה אותו בשהותו זו.

18. כידוע, ככלשתקופתהמעצרמתארכת, נקודתהאיזוןנעהלעברזכותושלהנאשםלחירות באופן אשר עשוי להטות את הכף לשחרורלחלופתמעצר, או להורות על מעצרו באיזוק אלקטרוני.

בהתאם לכך, במקרה דנן אני סבור כי יש לבחון פעם נוספת את האפשרות להורות על מעצר העורר בפיקוח אלקטרוני בביתו שבישובו, בפיקוח מפקחים שיוצעו על ידו.

זאת, לנוכח תקופת מעצרו המשמעותית של העורר; נסיבותיו האישיות לרבות גילו המבוגר, מצבו הבריאותי והיותו נעדר עבר פלילי; השלב הדיוני המתקדם בו מצוי ההליך העיקרי כיום כאשר עדות המתלונן ובני משפחתו הושלמה, המצמצם את החשש משיבוש הליכי משפט; ומצוות תקנות שעת חירום (דיוני מעצרים), התש"ף-2020, המורות על צמצום השוהים בבית המעצר, ולביטול מועד הדיון האחרון בעניינו, ואי-קביעת מועד חדש להמשך שמיעת הראיות בהליך העיקרי בעניינו.

19. אשר על כן, אני מקבל את הערר באופן חלקי, ומורה כדלקמן:

ראשית, שירות המבחן יערוך תסקיר משלים אשר יבחן מחדש את האפשרות להורות על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בביתו שבישובו בלויית המפקחים המוצעים – וזאת, ככל הניתן, במהלך שלושת השבועות הקרובים.

שנית, בפרק זמן זה הממונה על הפיקוח האלקטרוני יגיש אף הוא את חוות דעתו באשר לאפשרות זו.

שלישית, ובהיחסף החומרים, יקיים בית המשפט המחוזי דיון נוסף בתנאי מעצרו של העורר, ויידרש לאפשרות להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני ושאר תנאים מגבילים כפי שימצא לנכון.

20. לאור התוצאה אליה הגעתי בערר, הריני נעתר באופן חלקי לבקשה להארכת מעצר ומורה על הארכת מעצרו של העורר ב-45 ימים החל מיום 1.5.2020, או עד לקבלת החלטה אחרת בעניינו במ"ת 1445-02-19 בבית המשפט המחוזי בחיפה, ולחלופין עד למתן פסק הדין בתפ"ח 1400-02-19 בבית המשפט המחוזי בחיפה, לפי המוקדם.

21. המזכירות תמציא עותק מהחלטה זו לבית המשפט המחוזי בחיפה.

ניתנה היום, ג' באייר התש"ף (27.4.2020).

ש ו פ ט
